

preek 19 april 2009

Monday 20 April 2009

Preek gehouden op 19 april 2009 in de Stadsdennenkerk bij de try out en uitzending van het Roemenië-koor. De lezing was (op de zondag na Pasen) Lukas 24:13-35. De tekst was Lukas 24:29b "Blijf bij ons, want het is avond en de dag loopt ten einde." Tijdens de voorbereiding had het koor "For you are Lord" gezongen met daarin het koraal "Abide with me."

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

In het boekje 'In de schijnwerpers' schrijven dertig theologen uit de PKN over figuranten in de bijbel. Het gaat over mensen die in de bijbel slechts in het voorbijgaan genoemd worden. Sommigen komen slechts in een paar versregels voor. Bijvoorbeeld Mechizedek, priester in Jeruzalem ten tijde van Abraham, Dina de dochter van Jakob, Mirjam het zusje van Mozes, Boaz de man van Ruth, Peninna, naast Hanna vrouw van Elkana, Obed-Edom bij wie de ark verbleef, de vrouw van Ezechiël, Jozef de man van Maria en de Emmaüsganger, de vriend van Kleopas.

Marius Noorloos behandelt de vriend van Kleopas onder het kopje 'de anonieme getuige'. Het is gigantisch wat die man heeft meegemaakt, maar we kennen zijn naam niet. Hij is anoniem gebleven. Samen met zijn vriend was hij op de zondag van de opstanding op weg naar huis van Jeruzalem naar Emmaüs zo'n 11 kilometer. Er komt er één bij hen lopen, medereiziger op de weg: "Wat kijken jullie somber?" Kleopas antwoordt: "Ben je dan de enige die niet weet wat er gebeurd is - hoe Jezus ter dood gebracht is aan een kruis, terwijl wij alles van hem verwachtten. Al onze hoop is de bodem ingeslagen."

En wat onze anonieme getuige dan overkomt is gewoonweg niet te geloven! Hij krijgt een preek van de Here Jezus nota bene op de dag van de opstanding zelf. De Here Jezus legt hem de schrift uit... Mozes, de profeten! En dan later thuis viert Jezus het avondmaal met hem. En dan begint hij het opeens te zien. Deze vreemdeling is Jezus! Het is allemaal niet meer hetzelfde. Maar hij (Jezus) is wel dezelfde. Zodra hij het gezien heeft is Jezus weer weg. Een anonieme getuige van de opstanding! Een geweldige getuige, maar we kennen gewoonweg zijn naam niet.

Een enkel woord van deze anonieme getuige is ons bekend. Hij heeft gezegd tegen Jezus toen ze bij de voordeur van zijn huis gekomen waren: "Blijf bij ons, want het is avond en de dag is voorbij." U kunt niet verder trekken door de nacht. Dat is te gevaarlijk. Blijf bij ons, Heer. Abide with me. Daarin herkennen we de woorden van Gezang 392 uit het Liedboek voor de kerken: "Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt; De nacht valt in, waarin geen licht meer straalt; Andere helpers, Heer, ontvallen mij; der hulpelozen hulp, wees mij nabij." De dichter van dit lied is voor velen van ons ook zo'n anonieme getuige van Christus. Toch weten we wie hij was en ik zal dat u vertellen.

Op 4 september 1847 nam afscheid van zijn gemeente Henri Francis Lyte, in de All Saints Church in Brixham aan de kust van Devon, een gemeente die hij zo'n vijftig jaar had gediend. Henri Francis had TBC - een toentertijd levensbedreigende ziekte - en was 54 jaar oud. Hij preekte over Lukas 24:29 "Blijf bij ons, want het is avond en de dag is reeds gedaald." De inmiddels doodzieke predikant leidde met moeite de dienst, sprak over het heilig avondmaal en bediende het avondmaal. Na deze afscheidsdag vertrok hij naar Zuid-Frankrijk waar hij verlichting zocht van zijn kwaal in een mild klimaat. Hij overleed daar echter al op 20 november dat jaar.

Toen Henri Francis Lyte op 4 september afscheid gepreekt had, liet hij zijn gemeente - en we mogen wel zeggen de hele kerk - een grote schat na. Diezelfde avond nog schreef hij in acht strofen het geweldige lied dat ons bewaard is gebleven "Abide with me." Na ruim 150 jaar wordt dit lied over de hele wereld gezongen op de mooie melodie van Henri Monk, een tijdgenoot van Lyte. Het speelt een belangrijke rol bij de Engelse community singing tot in het stadion toe. De letterkundig begaafde predikant die ons bij zijn afscheid zo'n rijke schat naliet is al spoedig in de vergetelheid geraakt. Hij in inmiddels één van die anonieme getuigen geworden, die schuilgaan achter hun boodschap - schuilgaan achter hun Heer. We kennen nog wel zijn lied, maar weinigen weten nog wie Lyte was.

We hebben het wel eens over grote theologen, mensen die in de theologie naam hebben gemaakt of school hebben gemaakt. Belangrijker zijn denk ik toch de anonieme getuigen. Mensen wier naam we niet gekend hebben - die niet in de boeken van de kerkgeschiedenis terecht zijn gekomen of zullen komen. Anonieme getuigen van de opstanding, van Pasen, van onze Heer! Zoals die Emmaüsganger of die dominee uit Devesham die niemand meer kent. Zij zijn het die de boodschap hebben voorgeleefd en doorverteld.

Toen de Emmaüsgangers de Here gezien hadden, gingen ze terstond weer die 11 km terug om het de anderen te vertellen. In de komende week, beste Roemeniëgangers gaan jullie de bus in om 1000 km te rijden. Jullie zullen zingen over onze Heer voor de gelovigen daar. De meesten zullen jullie niet eens kennen. Gelovigen voor wie jullie anonieme getuigen zijn, maar intussen toch broeders en zusters in Christus. We bidden dat hun geloof erdoor versterkt zal worden en dat het - niet in de laatste plaats - ook een bemoediging voor jullie zelf zal zijn. Het is niet alleen een mooie reis, maar tegelijk ook een stukje gemeenteopbouw. We wensen jullie een behouden reis. Amen.